

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619202666
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6619202666.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Danice Kočičkovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcov: 1/ Y. M. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, XXX XX S. - U., 2/ M. I. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXXX/X, XXX XX S. - O. mesto, obaja zastúpení JUDr. Bronislava Garajová, advokátka, so sídlom advokátskej kancelárie v Poltári, Železničná 291, 987 01 Poltár, IČO: 37 958 623, proti žalovanému: B. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. C. XXX/X, XXX XX I. - H., zastúpeného JUDr. Dušan Pavčík, advokát, so sídlom advokátskej kancelárie Kuzmányho 57, 040 01 Košice, IČO: 31 262 961, o zriadenie vecného bremena, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č.k. 13C/14/2019-542 zo dňa 21.11.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v III. výroku mení tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

II. Žalobcovia 1/,2/ sú p o v i n n í nahradiť žalovanému trovy tohto odvolacieho konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zriadil vecné bremeno, zaťažujúce J. parcelu číslo XXXX/X, lesný pozemok o výmere 434 m², J. parcelu číslo XXXX/X, trvale trávny porast o výmere 1847 m², nachádzajúce sa v katastrálnom území I. C. U., zapísané na Okresnom úrade M., odbor katastra na liste vlastníctva číslo XXXX, ktorému zodpovedá právo cesty v prospech vlastníkov stavby rodinného domu súpisné číslo XXXX na J. parcele číslo XXXX, nachádzajúcej sa v katastrálnom území I. C. U., zapísanej na Okresnom úrade M., odbor katastra, na liste vlastníctva číslo XXXX (prvý výrok), žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 400,-Eur v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku (druhý výrok) a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania v rozsahu 100% vo výške vyčíslenej osobitným uznesením, vydaným vyšším súdnym úradníkom, v lehote 10 dní od právoplatnosti uznesenia (tretí výrok).

1.1 Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobcovia sa žalobou zo dňa 11.06.2019 domáhali zriadenia vecného bremena, ktoré bude zaťažovať nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného, nachádzajúce sa v katastrálnom území I. C. U.. Žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, nachádzajúcich sa v katastrálnom území I. C. U., zapísaných na Okresnom úrade M., odbor katastrálny, na LV č. XXXX ako J. parcela č. XXXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 394 m²; parcela č. XXXX, záhrada o výmere 3097 m² a stavba rodinného domu súpisné č. XXXX na parcele č. XXXX v podiele 1/1. Žalovaný je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, nachádzajúcej sa v katastrálnom území I. C. U., zapísanej na Okresnom úrade M., odbor katastrálny na LV č. XXXX ako K. parcela č. XXXX/X, trvalý trávnatý porast o výmere 167210 m² v podiele 1/1. Žalobcovia ako aj ich právni predchodcovia užívajú ako prístup ku svojmu rodinnému domu cestu, ktorá vedie cez K. parcelu č. XXXX/X, trvalý trávnatý porast o výmere 167210 m² vo výlučnom vlastníctve žalovaného, ktorí im v tom nebráni. Žalobcovia

vyznačili existujúcu cestu geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XXX/XXXX s tým, že napriek pokusu dohodnúť sa so žalovaným telefonicky, e-mailom a písomne k dohode nedošlo, preto sa domáhali prístupu k svojej nehnuteľnosti cez pozemok žalovaného súdnou cestou. Žalovaný odmietol žalobu ako celok, nestotožnil sa s ňou z dôvodu nenaplnenia zákonných predpokladov na zriadenie vecného bremena.

1.2 Okresný súd prvým rozsudkom žalobu zamietol. Krajský súd na odvolanie žalovaného rozsudok okresného súdu zrušil uznesením č.k. 11Co/82/2020-244 zo dňa 23.11.2020 s právnym názorom, že žalobcovia žalobou prejavili úmysel nastaviť trvalý právny pomer vo vzťahu k ceste cez pozemok vo vlastníctve žalovaného s vecno-právnymi účinkami, právo cesty cez pozemok žalovaného nevyplýva zo žiadneho obligačného záväzku medzi stranami sporu a nie je ani inak vecno-právne zabezpečené, hoci prechod, resp. prejazd cez svoj pozemok žalovaný toleruje a prechodu nebráni, žalobcovia reálne nemajú prístup k ich stavbe cez prilahlé pozemky zabezpečený obligačne ani vecno-právne, je zriadenie vecného bremena opodstatnené, a to aj vtedy, ak právo cesty nevyplýva z iného právneho dôvodu alebo ak ide o výnosu.

1.3 Žalovaný zo svojej vlastnej iniciatívy predložil geometrický plán spolu s vyčlenením parcely a zakreslením práva prechodu, ktorý žalobcovia akceptovali. Okresný súd, považujúc v zmysle pokynov krajského súdu za splnené tri podmienky pre zriadenie vecného bremena, žalobe v celom rozsahu vyhovel, právo prechodu ako vecné bremeno rozhodnutím zriadil a na základe dohody strán sporu rozhodol o jednorazovej náhrade za zriadenie takéhoto vecného bremena.

1.4 Okresný súd žalobcom ako stranám sporu v konaní úspešným vzhľadom na vyhovenie ich žalobe v celom rozsahu podľa §255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.s.p.“) priznal právo na náhradu trov konania.

1.4.1 Nesúhlasil so žiadosťou žalovaného rozhodnúť o trovách konania za použitia §257 C.s.p., pretože mal za to, že dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalobcom nie sú.

1.4.2 Žalovaný síce v práve prechodu žalobcom nikdy nebránil, čo bolo v konaní nesporné a dokazovaním aj bolo zistené a uvedená skutočnosť bola aj dôvodom zamietnutia žaloby súdom prvej inštancie prvým rozsudkom, ale toto rozhodnutie bolo zrušené s vyslovením záväzného právneho názoru pre súd prvej inštancie ohľadom splnenia podmienok pre rozhodnutie súdu o zriadenie vecného bremena, spočívajúceho v práve prechodu v prospech žalobcov.

1.4.3 Žaloba teda bola žalobcami podaná dôvodne, keďže v čase podania žaloby a ani v čase rozhodovania súdu ich právo prechodu inštitucionálne zakotvené nebolo v rovine vecno-právnej alebo obligačne. Minimálne po vyslovení uvedeného právneho názoru odvolacím súdom preto žalovaný mohol zabrániť ďalšiemu konaniu a navyšovaniu trov v prípade dojednania vecného bremena dohodou so žalobcami a zápisom jeho vecno-právnych účinkov. Žalobcovia síce odmietali zriadenie práva prechodu na obligačnom základe, nie teda s vecno-právnymi účinkami zápisu v katastri nehnuteľností, avšak zriadeniu vecného bremena dohodou sa nebránili. Pokiaľ teda žalobcovia mali záujem o zriadenie vecného bremena rozhodnutím súdu a takéto právo im v zmysle zákona svedčilo, svojho práva sa domáhali dôvodne a pri konštatovaní úspešnosti v spore im vzniklo právo na náhradu trov, ktoré im súd priznal. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v III. výroku o trovách konania podal odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v §365 ods. 1 písm. h) C.s.p.. V bode 24. odôvodnenia je v rozsudku okresného súdu nesprávne právne posúdenie skutkového stavu a procesného správania sa žalobcov v konaní, predovšetkým z dôvodu, že neboli naplnené zákonné požiadavky na takýto postup okresného súdu, ktorý poukazuje na plný úspech žalobcov. Výrok o trovách konania považuje žalovaný za nesprávny a nespravodlivý s poukazom na nesprávnu interpretáciu a aplikáciu ustanovenia §255 ods. 1 C.s.p. o úspešnosti sporovej strany (žalobcov) tohto sporu.

2.1 Žalobcovia sa pôvodne voči žalovanému domáhali zriadenia vecného bremena v rozsahu práva cesty ku stavbe v ich vlastníctve cez celý pozemok vo výlučnom vlastníctve žalovaného, t.j. vecného bremena v rozsahu práva prechodu a prejazdu cez parcelu K. parc. č. XXXX/X, trvale trávnatý porast o výmere 167210 m². Táto skutočnosť nebola sporná a je zrejmé, že pôvodným zámerom žalobcov bolo zriadiť súdnym rozhodnutím vecné bremeno v ich prospech v celom rozsahu parcely vo vlastníctve žalovaného. Až po vrátení veci odvolacím súdom žalobcovia upravili pôvodný žalobný petít a rozsah samotného vecného bremena zúžili na vecné bremeno v rozsahu geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX, vyhotoveného dňa 25.03.2022 Ing. Jánom Šágom - GEODET, vypracovaného súkromnou geodetickou kanceláriou so sídlom v Poltári, ktorým bola vyčlenená nová parcela pre účely práva cesty ku stavbe žalobcov. V zmysle tohto geometrického plánu na uvedené parcely bolo rozsudkom zo dňa

21.11.2022 zriadené vecné bremeno s rozsahom zúženým oproti žalobe z pôvodne požadovanej výmery 167210 m² na vecné bremeno v rozsahu výmery 2281 m².

2.2 Podľa odvolateľa je v rozpore so základnými princípmi spravodlivosti, aby znášal všetky trovy konania, vzniknuté žalobcom v tomto spore, keďže žalobcovia preukázateľne v konaní neboli úspešní v rozsahu 100%, ale len v obmedzenom rozsahu oproti pôvodnej žalobe. Okresný súd otázku úspešnosti strany v tomto spore nesprávne právne posúdil, keď pri posudzovaní úspešnosti sporovej strany aplikoval nesprávny výklad §255 ods. 1 C.s.p. a odmietol sa čo i len zaoberať možnosťou uplatnenia §257 C.s.p. z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie nároku na náhradu trov konania žiadnej zo sporových strán. Okresný súd nijako nezohľadnil tú skutočnosť, že žalobcovia v procese dokazovania po predložení geometrického plánu pristúpili k radikálnej úprave rozsahu požadovaného vecného bremena.

2.3 Okresný súd si v rozhodnutí odporuje, keď bode 19. odôvodnenia konštatuje, že geodeticky zamerané právo prechodu, tak ako bolo doložené žalovaným, korešponduje zaužívanému stavu užívania po dlhé roky, ako ho strany sporu aj deklarovali a súčasne na strane druhej v bode 24. odôvodnenia uvádza, že žalobcovia boli v konaní úspešní, pretože súd ich žalobe o zriadenie vecného bremena v celosti vyhovel. Ide o vzájomne rozporné tvrdenia súdu prvej inštancie, pretože súd vyhovel žalobe iba v časti. Odôvodnenie je viac než zmätočné až zavádzajúce a nedáva nijaké odpovede na to, prečo okresný súd odignoroval faktické správanie sa žalobcov počas konania, v rámci ktorého pristúpili k úprave žalobného petitu čo do uplatneného rozsahu vecného bremena.

2.4 Odvolateľ poukázal na nález Ústavného súdu SR, sp.zn. IV.ÚS 26/06, sp.zn. III.ÚS 98/2018 z 02.05.2018 a sp.zn. II.ÚS 225/2020 z 27.08.2020.

2.5 Zdôraznil, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane s tým, že úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcov aplikáciou daného princípu by išlo o plný úspech iba vtedy, ak by sa výrok meritórneho rozhodnutia zhodoval so žalobným petitom, t.j. ak by sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Rozsudok súdu prvej inštancie v otázke posúdenia nároku na náhradu trov konania je vecne a právne nesprávny, nezákonný, nekonzistentný, vnútorne rozporný, náležite neodôvodnený, keďže nijako nevyhodnocoval procesné správanie sa žalobcov počas konania a dostatočným spôsobom sa pri rozhodovaní o trovách konania nevysporiadal s dokazovaním v konaní vykonaným; rozhodnutie je podporené právnymi normami, ktorých aplikáciu vylučuje procesné správanie žalobcov v priebehu konania a odkláňa sa od ustálenej súdnej praxe, vybočuje z rámca zákonnosti, čo hraničí s prejavom ľubovôle konajúceho súdu. Pri posúdení tejto otázky nesie znaky arbitrárnosti a je vydané v rozpore s aplikovanými právnymi predpismi.

2.6 Žalobcovia neunesli bremeno dôkazu v preukázaní oprávnenosti požadovania zriadenia vecného bremena v rozsahu ako ho vymedzili pôvodne v žalobe, ale uspokojili sa s vymedzením rozsahu vecného bremena, prezentovaným žalovaným. Na tieto skutočnosti nereflektoval ani konajúci súd a dostatočným spôsobom neodôvodnil, prečo procesné správanie sa žalobcov počas konania nepredstavovalo dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu §257 C.s.p.. Preto aj v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený.

2.7 Vo vzťahu k ustanoveniu §257 C.s.p. poukázal žalovaný na uznesenie Ústavného súdu SR, č.k. I.ÚS 440/2018-10 zo dňa 19.12.2018 s tým, že v danom prípade nastal prípad hodný osobitného zreteľa, čo konajúcemu súdu v rámci jeho moderačného oprávnenia umožňovalo o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť tak, že nárok na náhradu trov konania neprizná žiadnej zo sporových strán. Žalovaný nikdy žalobcom nebránil v prístupe k ich nehnuteľnosti, čo bolo v konaní nesporné, neexistoval reálny základ na iniciovanie súdneho sporu o zriadenie vecného bremena zo strany žalobcov. Žalobcovia podanú žalobu okresali o rozsah navrhovaného vecného bremena po vykonaní dokazovania v konaní, ktoré procesné správanie žalobcov súd prvej inštancie nevyhodnotil; žalobcovia permanentne odmietali akékoľvek snahy žalovaného o vyriešenie sporu mimosúdne, cestou uzatvorenia obligačného záväzku žalovaného v rozsahu vecného bremena a svojím konaním dali jednoznačne najavo, že nemajú záujem riešiť úpravu svojich práv prístupu ku stavbe inak ako súdnou cestou.

2.8 Odvolateľ poukázal na to, že má 77 rokov, je dôchodca a má príjem len starobný dôchodok vo výške 613,-Eur, čo je priemerná výška starobného dôchodku a žiadny iný príjem nemá. Preto uhradenie trov konania v prospech žalobcov, na úhradu ktorých ho súd prvej inštancie zaviazal, by spôsobilo zhoršenie kvality jeho života a majetkovej situácie tvrdosťou tohto súdneho rozhodnutia. S poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp.zn. II.ÚS 158/2015 zdôraznil, že dôvody na posúdenie nároku na náhradu trov konania podľa §257 C.s.p. sú: neprimeraná tvrdosť rozhodnutia, podiel oboch strán na

vzniku a priebehu sporu, povaha a okolnosti sporu, zložitost' doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitost' prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, osobné pomery strany sporu a nízky príjem.

2.9 Vzhľadom na uvedené navrhol odvolaciemu súdu, aby po oboznámení sa so skutkovým a právnym stavom zmenil rozsudok v III. výroku tak, že sporovým stranám nárok na náhradu trov konania neprizná a žalovanému voči žalobcom 1/ a 2/ prizná nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

3. Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázali na to, že od počiatku súdneho konania, ako aj pred jeho začatím v rámci mimosúdneho jednania, sa domáhali zriadenia vecného bremena vo vymedzenom rozsahu zaťažovaného pozemku, ktorý nechali vyznačiť geometrickým plánom GEODET - Ing. Jána Šágu, IČO: 326 168 81, Poltár, č. XXXXXXXX-XXX/XXXX.

3.1 Od roku 2015 žiadajú zriadiť právo prechodu ku svojej nehnuteľnosti len a výlučne v rozsahu priebehu príjazdovej cesty, ktorú na vlastné náklady nechali vyznačiť geometrickým plánom. V predžalobnej výzve zo dňa 29.04.2019, ako aj v žalobnom návrhu sa domáhajú vydania rozsudku o zriadení vecného bremena zaťažujúceho K. parc. č. XXXX/X TTP o výmere 167 210 m² nachádzajúcu sa v k.ú. I. C. U., zapísanú na OÚ M., odbor katastra, na LV č. XXXX v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom GEODET - Ing. Jána Šágu, IČO: 326 168 81, Poltár, č. XXXXXXXX-XXX/XXXX, ktorému zodpovedá právo cesty v prospech vlastníkov stavby rodinného domu súp. č. 1140 na J. parc. č. XXXX, nachádzajúcej sa v k.ú. I. C. U., zapísanej na Okresnom úrade M., Odbor katastra na LV č. XXXX.

3.2 Nikdy nebolo zámerom žalobcov zriadiť vecné bremeno na celý pozemok žalovaného, pretože, ak by vstupovali do mimosúdneho konania a súdneho konania s týmto zámerom, neinvestovali by finančné prostriedky do vyhotovenia geometrického plánu, nežiadali by v pokuse o zmier ani v žalobnom návrhu zriadenie vecného bremena v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom.

3.3 Geometrický plán, vyhotovený žalobcami ohľadom rozsahu príjazdovej cesty, vyznačil rozsah vecného bremena na diel č. 1 - 434 m² + diel č. 2 - 1 847 m² = 2 281 m². Geometrický plán, vyhotovený na záver súdneho konania žalovaným, vymedzuje príjazdovú cestu ako samostatnú parcelu č. XXXX/X - 434 m² + parc. č. XXXX/X - 1 847 m² = 2 281 m². Teda došlo len k tomu, že žalovaný nechal oddeliť príjazdovú cestu ako samostatné parcely, na čo žalobcovia, ktorí nie sú jej vlastníkami, nemajú právo a rozsah vecného bremena kopíruje rozsah jeho určenia v predžalobnej výzve, ako aj žalobnom petite. Oba geometrické plány vyhotovoval ten istý geodet, ktorý by zrejme nezameral priebeh tej istej cesty dvoma rozličnými spôsobmi.

3.4 Popreli, že by ustúpili z rozsahu vecného bremena, reagovali na oddelenie dvoch nových parciel do J. stavu, čo bolo výlučne v právomoci vlastníka týchto parciel - žalovaného. Žalobcovia sa od počiatku domáhali zriadenia vecného bremena v rozsahu vymedzenom geometrickým plánom. Až na pojednávaní 14.03.2022 žalovaný navrhol vypracovať nový geometrický plán so zameraním cesty ako novovzniknutej parcely. Výsledkom boli dve novovytvorené parcely s rovnakou výmerou ako pôvodne navrhované vecné bremeno. Žalovaný nechal oddeliť priebeh cesty ako novovytvorené parcely, preto žalobcovia zareagovali na zmenu na liste vlastníctva návrhom na pripustenie žalobného petitu. Ak by tak neurobili, nezodpovedal by ich návrh novému stavu v katastri nehnuteľností a rozsudok by nebol zapisateľný do katastra.

3.5 Žalobcovia nemali dôvod zobrať sčasti svoj návrh späť, pri predložení geometrického plánu žalovaným reagovali na oddelenie cesty ako novej parcely, ktorý kopíruje rozsah pôvodne zakresleného vecného bremena. Ak by nedošlo k oddeleniu cesty do samostatných parciel, bola by na liste vlastníctva zapísaná ťarcha, ktorá by síce zaťažovala pôvodný pozemok, avšak len v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom, ktorý by sa zakreslil do katastrálnej mapy a vecné bremeno by teda nezaťažovalo celý pozemok, žalobcovia by nezískali možnosť prechádzať cez ktorúkoľvek časť pozemku žalovaného, ale len po presne vymedzenej časti.

3.6 Poukázali na to, že navrhovali uzavretie mimosúdnej dohody pred začatím súdneho konania, sami nechali vyznačiť priebeh cesty na vlastné náklady geometrickým plánom. Žalovaný skutočne pripravil návrh mimosúdnej dohody po zrušení rozsudku Okresného súdu Lučenec odvolacím súdom, pričom išlo o nepomenovanú zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú, ktorá však v čl. IV. vylučovala možnosť výpovede, čo je v rozpore s §582 OZ. Mohla by byť preto ukončená kedykoľvek s trojmesačnou výpovednou dobou. Závazok, že zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov, je prakticky od právnych nástupcov nevyhľaditeľný. Prechádza na právnych nástupcov len vtedy, keď to zákon umožňuje. V zmluve žalovaný neuvádza, čo sa stane, ak prevedie nehnuteľnosť na tretiu osobu. Návrh nepomenovanej zmluvy zakladal len záväzkový vzťah medzi súčasnými zmluvnými stranami a nevytváral stabilnú úpravu vzájomných vzťahov medzi vlastníkami nehnuteľností do budúcnosti. Účelom §151o ods. 3 OZ je však nepochybne stabilná úprava vzájomných vzťahov medzi vlastníkami nehnuteľností, z ktorých jeden - vlastník stavby

nemá iný prístup k tejto stavbe (právny ani faktický), okrem príslušného pozemku druhého vlastníka (Najvyšší súd Českej republiky sp.zn. 22Cdo/2317/2004).

3.7 Žalobcovia 1/, 2/ mali za to, že nič nebránilo žalovanému reagovať na pokus o zmier alebo aj na samotný žalobný návrh, ktorý je v konečnom dôsledku totožný s výrokom rozsudku, mal možnosť zbytočne nepredlžovať konanie, ktoré je pre neho finančne zaťažujúce. Žalovaný napriek tomu využil všetky možnosti, aby súdne konanie predlžoval aj po rozhodnutí odvolacieho súdu.

3.8 Navrhli rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdiť.

4. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

5. Na základe odvolania podaného včas stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§359, §362 C.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§357 písm. m/ C.s.p.), krajský súd, ako súd odvolací (§34 C.s.p.), vec prejednal v medziach odvolania žalovaného (§380 ods. 1 C.s.p) v rozsahu určenom §379 C.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa §385 ods. 1 C.s.p. a contrario za použitia §177 ods. 2, písm. c) C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Rozsudok okresného súdu s poukazom na §388 C.s.p. z dôvodu podľa §365 ods. 1, písm. h) C.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci. Vzhľadom na potrebu vysporiadať sa stvrdením odvolateľa, odvolací súd uvádza:

6. Podľa §388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia 1/, 2/ sa domáhali zriadenia práva vecného bremena cez nehnuteľnosti žalovaného; okresný súd prvým rozsudkom žalobu zamietol z dôvodu, že medzi stranami sporu neexistuje spor, keďže žalovaný nebráni prechodu žalobcom cez jeho pozemky. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 11Co/82/2020-244 z 23.11.2020 zrušil a vrátil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu z dôvodu, že je daný dôvod na zriadenie vecného bremena, hoci žalovaný prechod a prejazd cez svoj pozemok žalobcom toleroval, žalobcovia právo cesty cez pozemok žalovaného obliagačne ani vecno-právne zabezpečené nemajú.

7.1 Okresný súd v súlade s právnym názorom, vysloveným odvolacím súdom žalobe v celosti vyhovel, právo prechodu ako vecné bremeno rozhodnutím zriadil a na základe dohody strán sporu rozhodol aj o jednorazovej náhrade za zriadenie takéhoto vecného bremena. Vychádzal z geometrického plánu predloženého žalovaným s vyčlenením parcely a zakreslením práva prechodu, ktorý žalobcovia akceptovali.

7.2 O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že považoval žalobcov 1/, 2/ za strany sporu v konaní úspešných v celom rozsahu, pretože ich žalobe o zriadenie vecného bremena v celosti vyhovel. V zmysle zásady zakotvenej v §255 ods. 1 C.s.p. im priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100% a odkaz na §257 C.s.p. na žiadosť žalovaného vyhodnotil ako nedôvodný.

7.3 Proti rozsudku vo výroku III. o trovách konania podal odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozhodnúť o trovách konania s odkazom na §257 C.s.p. tak, že odvolací súd sporovým stranám nárok na náhradu trov konania neprizná a žalovanému voči žalobcom 1/, 2/ prizná nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

8. Žalovaný v odvolaní konštatoval splnenie podmienky pre aplikáciu ustanovenia §257 C.s.p. vzhľadom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8.1 Vo všeobecnosti platí, že aplikácia §257 C.s.p. prichádza do úvahy len ojedinele, vo výnimočných prípadoch, keďže predmetné ustanovenie predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a má negatívny dopad na stranu sporu, ktorá by inak nárok na náhradu trov konania mala. Pre aplikáciu moderačného oprávnenia súdu zákonná dikcia vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to, že musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a súčasne musí ísť o výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňujú opodstatnenosť použitia tohto zákonného ustanovenia. Dôvody hodné osobitného zreteľa môžu spočívať v charaktere určitého druhu konania alebo môžu byť dané určitým správaním strán sporu, prípadne sa môžu týkať celkom špecifických skutkových či sociálnych aspektov strán sporu.

8.2 Nepriznanie náhrady trov teda musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu, nemôže odporovať dobrým mravom alebo spôsobovať nepríjemnú tvrdosť voči stranám sporu. Významnými pri hodnotení sú však aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde, ich podiel na vzniku sporu, ako aj postoj v konaní.

8.3 Je potrebné mať na zreteli aj, že strana dovolávajúca sa aplikácie ustanovenia §257 C.s.p. musí existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa nielen tvrdiť, ale aj preukázať.

9. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že žalobcovia nemali v prejednávanom spore plný úspech.

9.1 Podľa §255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci; podľa §255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Základom pre priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu v spore, ktorú súd zisťuje u žalobcu (žalobcov) aj u žalovaného (žalovaných). Miera úspechu v spore sa zisťuje porovnaním uplatneného žalobného návrhu (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa rozhodlo vo veci samej; výsledkom konania z tohto hľadiska preto môže byť (1) plný úspech jednej zo strán v spore alebo (2) čiastočný úspech obidvoch strán v spore (vždy platí, že úspech žalobcu vo vzťahu k predmetu konania je súčasne v rovnakom rozsahu neúspechom žalovaného vo vzťahu k tomuto predmetu konania); čiastočný úspech v spore zakladá nárok na pomerné rozdelenie náhrady trov konania alebo na rozhodnutie, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo a to v prípade keď pomer úspechu a neúspechu sporových strán je približne rovnaký (je zrejmé, že zákon nevyžaduje absolútnu rovnosť úspechu a neúspechu).

10. V prejednávanom spore je porovnaním žalobného návrhu a výsledku konania zrejmé, že žalobcovia sa žalobou proti žalovaným domáhali zriadenia vecného bremena cez pozemok žalovaného, ku ktorému súd prvej inštancie právoplatne zriadil vecné bremeno cez pozemok žalovaného v rozsahu podľa geometrického plánu, predloženého žalovaným a v zmysle upravenej žaloby po jeho predložení. Hoci v prevyšujúcej časti (t.j. ohľadne zriadenia vecného bremena v rozsahu pôvodne uplatňovanom žalobou) žalobu žalobcov ako nedôvodnú nezamietol, zriadenie vecného bremena v rozsahu v rozsudku uvedenom predstavuje neúspech žalobcov v spore a súčasne v rovnakom rozsahu úspech žalovaného; podľa pomeru úspechu a neúspechu sporových strán dospel odvolací súd k záveru, že v prejednávanom spore boli strany rovnako úspešné.

11. Okrem už vyššie uvedeného záveru, že okresný súd pri zriadení vecného bremena vychádzal z geometrického plánu predloženého žalovaným, bez ohľadu na dôvody modifikácie návrhu žalobcami po predložení geometrického plánu žalovaným pred rozhodnutím súdu prvej inštancie svojím druhým rozsudkom, mal odvolací súd za to, že spravodlivému usporiadaniu pomerov sporu bude zodpovedať rozhodnutie o trovách konania, podľa ktorého žiaden z účastníkov nebude mať nárok na náhradu trov konania.

11.1 I keď účelom náhrady trov konania je kompenzovať účastníkovi konania výdavky, ktoré musel vynaložiť v dôsledku protiprávneho konania druhého účastníka, proti ktorému sa musel brániť súdnou cestou, v danom prípade takéto správanie jednej či druhej strany sporu zo spisu definovať nemožno. Žalovaný reálne nebránil žalobcom v prechode cez jeho pozemky ku ich rodinnému domu, avšak žalobcom nemožno vytknúť snahu prechod aktuálne aj do budúcnosti zlegalizovať.

11.2 Procesné ustanovenia Civilného súdneho poriadku pri rozhodovaní o trovách konania prikazujú postupovať zásadne podľa pomeru úspechu a neúspechu strán v konaní. Odvolací súd zastáva názor, že v prejednávanom spore strany sporu dosiahli rovnaký úspech a preto je namieste rozhodnutie, podľa ktorého žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

12. Okresný súd nesprávne rozhodol, keď považoval žalobcov za stranu v plnom rozsahu v spore úspešnú; krajský súd jeho rozhodnutie v zmysle §388 C.s.p. zmenil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože pomer úspechu považoval na oboch stranách za rovnaký, a to o všetkých trovách konania, t.j. v prvostupňovom aj odvolacom konaní.

13. O trovách tohto odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa úspechu strán sporu v (tomto) odvolacom konaní; v zmysle §396 ods.1,2, §255 ods. 2 a §262 ods. 1 C.s.p. priznal nárok na náhradu trov (tohto) odvolacieho konania žalovanému voči žalobcom 1/,2/ v plnom rozsahu s tým, že o výške trov rozhodne súd prvej inštancie.

14. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Poučenie: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.